

He requires, however he has no recourse

צריך ואין לו תקנה –

OVERVIEW

challenged the ruling of אממר that אין לו תקנה from a statement in the name of ר' יוחנן that a מפקיר עבדו is יוצא לחירות and requires a גט שחרור, seemingly indicating that there is a תקנה with a גט שחרור. אממר responded that when ר"י ruled גט שחרור צריך, he meant that to become a בן חורין he must have a גט שחרור, however (in this case) a גט שחרור will not be effective (as אממר rules).

asks: תוספות

תנימה דתיקשי ליה מאידך דרבי יוחנן¹ דאמר לעיל (לח,א) עבד שברח מבית האסורין כולי – **It is astounding!** אממר should have challenged רב אשי from the other ruling of ר"י previously, where ר"י ruled regarding a slave who escaped from prison, etc., that the עבד is freed (from serving the master)² -

ולא עוד אלא כופין את רבו אלמא יש לו תקנה:

And not only is he free, but in addition we force his master to write a שטר שחרור for this עבד (to enable him to marry a בת חורין). This indicates that the עבד has a תקנה, so how can אממר rule that אין לו תקנה! תוספות does not answer this question.³

SUMMARY

There is a statement from ר"י that there is a תקנה for an עבד who is הפקר, by writing a גט שחרור for him.

THINKING IT OVER

Can we (perhaps) distinguish between the case of אממר where the עבד is הפקר (and אין לו תקנה) and the case of שברח עבד (a case of ייאוש) where ר"י rules that כופין את רבו? שטר שחרור יש לו תקנה and רבו?⁴

¹ ר' יוחנן considers a contradiction from אממר as a refutation of אממר; the גמרא should have chosen a different ruling of ר' יוחנן where he clearly states that אין לו תקנה.

² We assume the owner is מתייאש from this עבד and he becomes הפקר.

³ See 'Thinking it over'.

⁴ See אמ"ה # 151-2 and גמ' ד"ה אמר אממר נה"מ.